

OVER WIJLEN DE BEIAARD VAN DE GENTSE SINT-BAAFSKATHEDRAAL

De Belfort-beiaard kent natuurlijk iedereen. Maar zouden nog veel Gentenaars van nu weten dat tot aan de Franse Revolutie een half dozijn Gentse kerken een eigen beiaard bezaten? In de recente publicatie "Beiaarden en klokkenspelen in Oost-Vlaanderen" (Gent, Provinciebestuur, 1995), blz. 85, lezen we dat rond de eeuwwisseling 18e-19e eeuw het Frans Bewind schuld was aan de verdwijning van "minstens vijf Gentse beiaarden", nl. die van Sint-Baafs, Sint-Jacobs, Sint-Michiels, Sint-Salvator (Heilig Kerst) en Sint-Pieters (1). Ook de Nieuwenbosabdij en - volgens sommigen de Sint-Niklaaskerk - bezaten een beiaard die met de Franse Revolutie verdwenen is. Over dit alles is maar weinig bekend en geschreven. Elke brok kennis terzake is dan ook welkom. Ziehier een klein bouwsteentje voor de Gentse beiaardengeschiedenis...

In de "Gazette van Gend" nr. 968 van 8 messidor XI of 27 juni 1803 (en nadien ook nog in de nummers 970, 974 en 977) verscheen een advertentie die als volgt luidt:

"Daer word te koopen gepresenteert eenen extra schoonen marmeren Autaer, gelyk ook *Klokken van verscheyde grootte, voordkomende van den vóór dezen beyaerd* der kathedrale kerke van S. Baefs in Gend, alles op zeer voordeelige conditien by den ex-notaris Haeck, in de Neder-Scheldestraete tot Gend."

In de studie van Kervyn de Volkaersbeke, "Les Eglises de Gand. I. Eglise Cathédrale de Saint-Bavon" (Gand, L. Hebbelynck, 1857), blz. 225, spreekt de auteur van "un magnifique carillon, digne de rivaliser avec celui du beffroi communal. Ce joyeux instrument ne datait que du commencement du 18e siècle." Ten bewijze daarvan citeert de auteur een paar archiefteksten (uit de kerkrekeningen van 1727) in verband met uitbetalingen "aen *Joannes Pauwels*,

meester clockgieter" voor "het gieten, accorderen ende hanghen vanden bey-aert".

Van die beiaard zijn er mogelijk nog drie klokken bewaard gebleven. In de "Inventaris van het Kunstepatrimonium van Oost-Vlaanderen. V. De Sint-Baafskathedraal" (Gent, Provinciebestuur, 1965) door Dr. Elisabeth Dhanens, blz. 256-257, is immers sprake van drie klokken - *door Joannes Pauwels, 1725* - "mogelijk overblijfselen van de beiaard".

Terug nu naar de advertentie in de Gazette van Gend. Werden, in de zomer van 1803, de te koop aangeboden klokken van de voormalige Sint-Baafsbeiaard inderdaad verkocht (op drie na?), en zo ja aan wie? Het is ons niet bekend. Mogelijk zou een onderzoek in het notarisarchief-Haeck (indien bewaard) daarover enig uitsluitsel kunnen geven.

NOOT

1. Kervyn de Volckaersbeke, "Les Eglises de Gand. II. Les Eglises Paroissiales" (Gand, L. Hebbelynck, 1858), vermeldt de beiaarden van Sint-Jacob (blz. 34), Sint-Michiel (blz. 117) en Sint-Salvator (blz. 273).

P. HUYS
